

FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI, GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
A „MAGYAR GAZDASZÖVETSÉG” KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

Egészévre . . . . . 2 ft 60 kr.
Félévre . . . . . 1 „ 30 „
Negyedévre . . . . . 70 „
Egyes szám ára 6 krajczár.

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Felelős szerkesztő:
ZSITVAY NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Gróf Szapáry Gyula.

A magyar katolikus egyház forma tekintetében nagy átalakuláson megyen mostanában keresztül, szervezete, igazgatása olyan alakot fog nyerni, mint amilyen más vallásfelekezeteké: ur, szolga, lelkipásztor és hívő egyaránt részt fognak venni az egyház ügyének elintézésében.

A koronás király hívó szavára múlt héten Budapestre összegyűlt katolikus kongresszus fogja elvégezni az alkotás nagy munkáját. A katolikus hívek vallásosságán, hazafiságán és kifejtett nemzeti érzületén kívül irányítják ezt a tanácskozást az uralkodó által kitűzött alapelvek, a melyeknek szigorú betartását tűzte ki czélul az autonómiai kongresszus egyhangúlag megválasztott világi elnöke: gróf Szapáry Gyula.

Szapáry Gyula grófot ismeri már a „*Független Ujság*” olvasóközönsége. Pár évvel ezelőtt, a mikor a Wekerle-kormány leköszönt, a Szapáry Gyula által alakított kabinet vette át az ország ügyeinek vezetését. Ő arra törekedett abban az időben, hogy Apponyi párt-

jával és a nemzeti párttal megerősödvé vezesse az ország ügyeit. Ez a terv nem sikerült és Szapáry gróf hamarosan le is köszönt miniszterelnöki

állásáról s megmaradt egyszerű országgyűlési képviselőnek.

A katolikusok nagy értekezlete azonban összes bizalmát a nemes grófba helyezé, midőn az elnöki polczra emelte. Hiszszük, hogy a díszes állásra méltó férfiú a kitűzött magasztos nagy feladatoknak hű le-téteményese lesz.

Szapáry Gyula gróf ma 64 éves. 1865. év óta országgyűlési képviselő, hosszabb ideig volt az állam szolgálatában, nem azért, mintha rá lett volna szorulva, mert hisz terjedelmes földbirtokai vannak, hanem azért, mert mindenkor érdekelte őt hazájának sorsa s azon iparkodott folyton, hogy munkálkodásával, kifejtett működésével annak hasznára váljon.

A katolikus autonómiai kongresszus kellőleg méltányolta gróf Szapáry Gyulának három évtizeden keresztül kifejtett hazafias törekvését, a midőn őt egyhangúlag választotta meg az elnöki tisztre.

Gróf Szapáry Gyula.

Katholikus autonómia.

Eleget vezették már a népet, meg tud az ma már állani a saját lábán is. A járszalag az elbukástól óvja meg a kisdedet, de akadály és guny a felnőtt férfi részére.

Szabadság a gondolatokban, szabadság az akarat körében s önkormányzat a közigazgatás minden vonalán: ez századunknak jelszava, mely keresztülharsog az avult hagyományok kódén s hangos szóval követeli jogait.

Népképviselőt a parlamentben, népképviselőt a közigazgatásban, a nép vere lüktet törvényeinkben s a nép mindenható akarata hajtja végre azokat.

Egyházi életünkben is kell hogy szerepe legyen a népnek, mely maga a haza, melyet a századok megérlelték arra, hogy gondolkozzék, hogy ismerje igazi érdekeit. Nem kívánunk mi belenyulni a lelkiekbe, hisz ez tul esik a földi hatalom korlátain, ebben nem közigazgat sem a nép, sem a papság, hanem az íge, mely örökkévaló. Am követeljük, hogy az egyház világi közigazgatásából ne rekeszszék ki a népet. Válassza a kath. egyházközség maga a papjait, tanítóit, hisz ezek nevelik őket, ezek gyermekeiket, s hogy hasson reám az, kit nem magam választottam lelki vezetőmül, kinek lelkében talán egy hang sem visszhangozza az én lelki világom kívánalmait. Miért ne legyen az ős katholicus vallásnak annyi joga, mint a többi bevett felekezeteknek, miért nem követjük a példát, mely ragyogóan hirdeti, hogy az autonómia fejlesztőleg hat a népre, mert öntudatra ébreszti s gondolkozni kényszeríti; hogy az autonómia szülőanya a törhetlen hazafiságnak, mert az egyház védő szárnyai alatt a szűkebb haza védelmében már edzett, közéletre való polgárokat ad a hazának.

Ezért üdvözljük hazafias örömmel a magyar katholicusok országos nagygyűlését, ezért léptünk dobogó szívvel a nemzeti muzeum szentelt csarnokába, hová összegyűlt a magyar katholicus-ság színe-java, megalkotni a katholicus autonómiát. És megvallhatjuk őszintén, hogy az első benyomás nem volt egészen kedvező, hogy nem bizunk abban, hogy ez a kongresszus megalkothatja az autonómiát.

A főpapság, főnemesség már hagyományainál fogva nem érezheti úgy a nép szívének lüktetését, nem azonosíthatja úgy vágyait, nem akarhatja tehát őszintén az önkormányzatot, nem pedig azért, mert ő már most is vezető elem, s érdeke, hogy még sokáig legyen vezető elem. Már pedig a katholicus kongresszus — legalább annak tekintélyesebb s vezető része — ez elemekből van összealkotva.

E mellett kötött utilevéllel van elbocsátva.

Nem szabad érintenie egy ponton sem az egyház jelenlegi jogait, annál kevésbé ő Felsége legfőbb felügyeleti jogait; ily szűk keretben ujat, nagyot aligha fog alkotni. Jelemző, hogy előre akarják megnyerni leendő intézkedéseikhez a pápai beleegyezést.

De ha a kongresszus nem is fog célhoz jutni, a mi most elmarad, nem marad el örökre. A század megy előre, emberek meg nem állíthatják az örök törvényt. A fejlődés törvénye pedig azt hozza magával, hogy a népszabadság s rendelkezési jog az egyház világi közigazgatásában is érvényre jusson.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

Zavaros helyzet. A delegációkat immár megválasztották s zászlós uraink már le is utaztak Bécsbe, hogy ott az osztrák delegációval a közügyi kiadások megállapítására nézve tárgyalásba ereszkedjenek. A tárgyalás e hó 16-án meg is kezdődött, de hogy befejezik-e ezeket a tárgyalásokat s nem fognak-e szétrebbeni minden eredmény nélkül, ezt ma még senkisé tudhatja. Ez attól függ, vajjon keresztül megy-e a kiegyezési provizórium az osztrák parlamenten. Mert ha ott a provizórium alkotmányos uton keresztül nem megy, akkor megszűnik köztünk a kiegyezés s megszűnnek a közös ügyek és közös kiadások is nagyrészből, a két delegációnak tehát semmi beszélni és határozni valója nem lesz egymással. Biznak azonban abban, hogy az osztrák kormány keresztülviszi a provizóriumot. Most a költségvetési bizottság foglalkozik ezzel a javaslattal, a mely a legközelebbi napokban fogja indítványát a képviselőház elé terjeszteni, a hol erre előreláthatólag ismét megindul az obstrukció s a provizórium sorsa attól függ, vajjon az obstrukáló német honatyák bírják-e szuszszal december 31-ig.

Országgyűlés.

A főrendiház ülése.

Mult héten a főrendiház is tartott egy rövidke ülést, melyen a delegáció tagjait választotta meg. Ez az ülés mint rendesen, úgy most is esendesen, egyhanguan foly le.

Pontban tizenegykor a fekete díszmagyarba öltözött elnök kezébe kapta diszkardját, fölsietett a helyére s az ülést megnyitotta. Előterjesztette a képviselőháztól érkezett átiratokat, s felolvastatta a képviselőházban megválasztott delegátusok névsorát. Azután a delegációkat egybehívó királyi kéziratról szóló miniszterelnöki átirat felolvasása után választáshoz látott a főrendiház. Ez itt gyorsabban megy,

mint a képviselőházban: névsort nem olvasnak, csak az elnök szól: Kérem, méltóztassék a szavazatokat beadni. S most minden jelenlévő főrend odasietett az urnához és betette e jelöltek névsorával teleirt ívet. „Fölkérem gróf Szapáry István ő excellenciáját és *Latincovits* meg *Gaal* jegyző urakat a szavazatok összeolvasására. Addig az ülést felfüggesztem” — mondotta az elnök.

Öt percz mulva az újra megnyitott ülésen felolvasták a főrendi delegátusok neveit. Rendes tagok lettek:

Gróf Apponyi Lajos, báró Bohus Zsigmond, Brankovics György érsek-pátriárka, Gáll József, báró Harkányi Frigyes, gróf Keglevich István, Lukács Antal, báró Nikolics Fedor, Pallaviczini Ede örgróf, báró Rudnyánszky József, Samassa József egrí érsek, gróf Szapáry Géza királyi főudvarmester, gróf Szapáry Gyula, ifj. gróf Széchényi Imre, gróf Sztáray Nep. János, báró Vay Béla, ifj. báró Wodiáner Albert, gróf Zichy Agost, gróf Eszterházy Miklós Mórész, Kuszevich Szvetozár horvát-szalvondalmátországi főrendi képviselő.

Póttagok lettek: Firczak Gyula püspök, gróf Bánffy György királyi főajtónállómester, Laszkáry Gyula, báró Uray Kálmán, gróf Széchényi Bertalan, gróf Keglevich Oszkár horvát-szalvondalmátországi főrendi képviselő. Még a rövid jegyzőkönyvet hitelesítették, azután széjjeloszlottak a főrendek.

A képviselőház ülése.

A főrendiház munkát adott a képviselőháznak is, melynek egy formális ülésre megint össze kellett ülni, hogy a főrendek üzenetét a választás tárgyában tudomásul vegye. Ez megtörtént. Ezután *Szilágyi* Dezső elnök előterjesztésére kimondotta a Ház, hogy egyelőre érdemleges ülést többé nem tart, már t. i. míg a kormány valami komolyabb munkát nem ad eléje, a mire egyelőre nincs kilálás. Az ülés befejezése előtt **Kossuth** Ferencz interpellációt intézett a miniszterelnökhöz *Bilinski* osztrák pénzügyminiszter nyilatkozatára nézve.

Kossuth Ferencz kijelenti, hogy az osztrák pénzügyminiszter legutóbb oly kijelentéseket tett, melyek a magyar alkotmány alapelveivel ellenkeznek. A magyar kormány jónak látta felhivatalos uton jelezni a maga álláspontját e nyilatkozatokra nézve. Szólv abban a ritka helyzetben van, hogy a magyar kormány e nyilatkozatát teljesen helyesnek ismerje el abból a szempontból, míg a jelenlegi alkotmány érvényben van, habár nem habozik kijelenteni, hogy az ő pártja az alkotmány megváltoztatására folytonosan törekedni fog. De az osztrák pénzügyminiszter e nyilatkozatokra kijelentette, hogy azokat hiteleseknek el nem ismerhetik. Mivel most már nagyon fontos, hogy megismerjük a magyar kormány hivatalos álláspontját, a következő kérdést intézi a miniszterelnök urhoz:

Mi lesz a kormány magatartása az esetben, ha

a provizóriumot Ausztriában az osztrák alkotmány 14. §. alapján (azaz nem alkotmányos uton) léptetnék életbe? A jelen volt miniszterelnök a vállalai közbe kapta a fejét, mire a Ház elnöke kijelentvén, hogy az interpelláció közöltetni fog a miniszterelnökkel, az ülés véget ért.

Az autonómiai kongresszus.

Kifejtettük annak idején, hogy mit kell érteni katolikus autonómia alatt. A hívők eddig nem folytak be Magyarországon az egyház ügyeinek intézésébe; az erdélyi részekben ellenkezőleg áll a dolog; azoknak már körülbelül kétszáz esztendő óta van katolikus autonómiájuk s egyházi és világi férfiak közösen döntenek, határoznak az egyház ügyes-bajos dolgaiban. Ő felségének a királynak 1895. évi november 29 én kelt legmagasabb elhatározása volt az, hogy katolikus vallásu népei alkossák meg autonómiájukat.

Még a nyár derekán megválasztották ország-szerte az autonómiai kongresszusra kiküldötteket. A kongresszust *Vaszaray* Kolos hercegprimás, az ország első lelkipásztora e hó 10-ére hívta össze. A A Nemzeti Múzeum nagy gyűléstermében, a hol a főrendiház szokott ülésezni, kezdődött meg a kongresszusi tanácskozás a nagy számban megjelent kongresszusi tagok és egyéb az ügy iránt érdeklődők jelenlétében. *Vaszaray* Kolos hercegprimás megnyitván a katolikus gyűlést, annak nevében legmélyebb hódolata mellett legbensőbb háláját fejezi ki felséges urunk, apostoli királyunk iránt, ki a katolikus kongresszust nemcsak egybehívta, de annak működési irányát is megjelölte.

Ezután az autonomára való törekvését vázolván a magyar katolikus híveknek, ismertette az előzményeket, úgy szinte rámutatott arra az irányelvekre is, melyeket a koronás uralkodó kitűzött: Tekintetbe kell venni a kongresszusnak:

1. a katolikus egyháznak megváltozhatatlan szervezetét, valamint az egyház fejéhez, Szentséges Atyánkhoz megingathatlanul fennálló viszonyunkat (Általános helyeslés.);

2. tekintetbe kell venni, hogy az államfő nekünk nemcsak királyunk, hanem egyszersmind legfőbb kegyurunk is. S tehát nem szabad szem elől tévesztenünk apostoli királyunk legfőbb kegyuri jogát. (Helyeslés.) valamint ezen kegyuri jogot részben határoló hazai törvényeinket és az ezeken alapuló közjogi intézményeinket.

A remek szónoklatot áhitattal hallgatták a jelen levők. Ezután megalakították az igazoló bizottságot, mely a mandátumokat vizsgálta át.

A kongresszus második ülését 13-án délelőtt tartotta meg. Meghallgatták az igazoló bizottság jelentését, mely után a világi elnökök és jegyzők választására került a sor. Világi elnökké egyhangulak *Szapáry* Gyula gróf volt miniszterelnököt vá-

lasztotta meg, a ki megköszönvén a kongresszusnak beléje helyezett bizalmát, röviden elmondta, hogy milyennek képzeli ő az autonómiát, mely ha létesül, legerősebb oszlopa lesz a hazának.

Az egyházi jegyzői állásra *Giesswein* Sándor dr., a két világi jegyzői állásra *Günther* Antal dr., és *Ziskay* Antal dr., választották meg. Háznagyul a kongresszus *Szapáry* István grófot kérte fel. A kongresszus ezután első kötelességének tekintette, hogy úgy a király iránt, mint az egyház fejedelme a római pápa iránti szeretetének és hódolatának adjon kifejezést. Majd *Apponyi* Albert szólalt fel és az ő megszokott ékes szólásával körvonalozta a kongresszus célját; köszönetet mondott gróf Szapárynak, a miért az elnöki tisztet elvállalta s annak a reményének adott kifejezést, hogy a létesítendő autonómiai központ vezetését is Szapáry gróf eszközölhesse.

Ezután szavazás útján megválasztották a 27-es bizottságot, melynek hivatása lesz javaslatokkal járulni a kongresszus elé. A bizottság tagjai a következők:

Egyházi tagok: báró Hornig Károly dr., Ivánkovich János, Rajner Lajos dr., Vajda Ödön dr., Steiner Fülöp dr., Molnár János apát, Répássy György kanonok, Samassa József dr., egri érsek, Karsch Lolion dr.

Világi tagok: Apponyi Albert gr., Szapáry Gyula gr., Hoványi Gyula, Sággy Gyula dr., Günther Antal dr., Eszterházy Miklós Mórész gr. Marsovszky E., Zichy N. gróf, Mócsy Antal, Csekonics Endre gróf, Rakovszky István, Wenckheim Frigyes gróf, Károlyi Sándor gróf, Ugron Gábor, Pásztélyi Jenő, Hortoványi József dr., Timon Ákos dr., Győrffy Gyula dr., egyházi póttagok: Bita Dezső dr., Várossy Gyula dr., világi póttagok: Borsodi Géza, Petrovácz József, Bakonyi Elek dr., Kubina József dr.

A kongresszus tanácskozásait a delegációzonalis ülések után fogja csak folytatni, mert ez üléseken a kongresszus több számottevő tagja el lesz foglalva.

A gyulai mandátum. Mint már jeleztük, a gyulai mandátum megüresedvén, az ottani függetlenségi párt egyhangulag *Bartha* Miklóst kiáltotta ki képviselőjelöltjéül. *Bartha* e hó 15-én utazott le Gyulára, programmbeszédét megtartandó, *Szederkényi* Nándor és *Barabás* Béla kíséretében. A *Bartha* tiszteletére összesereglett nép már a vasutnál nagy lelkesedéssel fogadta a jelöltet. A város apraja, nagyja egyszerre kívánta látni *Barthát*. — *Szikos* András, pártelnök üdvözlő beszédjére *Bartha* ezt mondta. „A multkor a konkoly verte el a tiszta buzát, most a polgárság feladata, hogy a konkolyt pusztítsa el s mentsék meg elveik tiszta buzáját.” — „Megmentjük!” hangzott a viharos kiáltás minden oldalról, s nagy tömeg éljenezve kísérte a városba a jelöltet. Az összesereglett választók előtt *Szederkényi* nyitotta meg a beszédek sorát s fejtegette,

hogy harmincz éven át miért beszélnek ugyanazt, hirdetik az elvet, türik és szenvedik a hatalom üldözését, börtönt s a mi hátrányt és kárt csak a bosszu reájuk mérhet: mert a hazának és népnök javát akarják, habár ezért még a néptől is sokszor bukás és mellőzés jut osztályrészükül. A harcok élén álló *Barthát* élteti. *Barabás* Béla elmondja, hogy most jött tudomására, hogy *Bartha* mai napon ünnepli 50 éves születésnapját. Ma 17 éve, folytatja, hogy Kolozsvárott, mert a katonai brutalitást a polgárokkal szemben megróttá, összevagdalták. — *Bartha* szólott ezután. Megerősítette mindenben *Barabás* előadását. — Igen, ötven évvel ezelőtt vasárnapon burokban születtem. Megnéztem a esziót. Az van megírva, hogy a ki így születik s vasárnap, sokat szenved, de sok örömet is okoz polgártársainak. Az első megvan, de a másodiknak még nem tehetett eleget. Majd az alkotmányos jogokról beszélt s fejtegette, hogy nemcsak a hatalom tulajdonságaiban, de a nép gyengeségeiben is van hiba. Remekül fejtegette, hogy mint üzik a nép félrevezetésére a hazugságot. Gyulán is, a vármegyeház, a törvényszék elvitelével. Hátha Gyula, Csaba, Gyoma, Békés stb. mind függetlenségét választ, hova toloncsolják a középületeket? — Szünni nem akaró kacagás közt hangzott fel: a pusztára. *Asbóth* Jenő s utána *Vároly* Károly szólaltak még föl. Ezután *Bartha* és a vendégek távoztak Gyuláról, kísérve a közönség lelkes éljenzése által.

MI UJSÁG?

Derek plébános — derek község. Temesmegyének van egy derek kis községe, Aga, azelőtt Bresztovác, melynek lakosai tótok és németek. Termőföldjük alig van s így a környékbeli erdőkben és bányákban keresik kenyerüket. Épp ezért nagyon hálas talaj lett volna a szociálista izgatásokra, amde a lakosság nem ő rájuk, hanem Neurohr Mihály derek plébánosukra hallgat, ki nemes hivatásá-helyesen felfogva, hívóit testvéries együttélésre és a munka megbeesülésére, hazafiságra és haladásra buzdította. A lelkipásztor törekvése nem is maradt eredménytelen. Az agaiak néhány év óta jólétben és boldogságban élnek, mert a község anyagilag és szellemileg megizmosodott. Csinos templomán és községházán kívül egy modern iskolát is építettek, a melyben a lakosság óhajta folytán — kik azt akarják, hogy gyermekeiket a magyar nyelv teljesen egyesítse — a tannyelv kizárólag magyar. Hogy azonban a magyarosítást minél jobban elősegítsék, a derek agaiak most arra kérték szeretett lelkészüket, hogy minden vasárnap délután magyar misét tartson a templomban, mely kérésnek a hazafias plébános kész örömmel tett eleget.

Száztizenkilencz frt fizetés egy tanítónak. Pest-megye tanfelügyelőjének jelentésében a többi elszomorító adat mellett valóban felháborodást keltett az a megjegyzés, hogy a tassi tanítónak száztizenkilencz frt az évi fizetése és hogy az alsó-dabasi iskolát düledező állapota miatt be kell esukatni. Nem borzasztó ez, hogy az ország első vármegyéjében is ily szánalmas tanügyi állapotok uralkodhatnak? Vajjon milyenek lehetnek akkor a felvidék nyomorgó lakossága között a tanügyi nyomoruságok. Jó lenne már, ha a közoktatásügyi kormány lelkiismeretesebben venné a dolgot s a helyett, hogy a reklám nagy dobját veri maga mellett minden esekélységért, alaposan hozzálátna már egyszer a nagy kulturhivatást teljesítő tanítói kar anyagi nyomoruságának megszüntetéséhez.

A csángók nyomora. A hétfalusi csángók a legszomorubb viszonyoknak néznek elébe, mert az idei rossz termés folytán már eddig felhasználták azt a keveset, a mit a föld adott s most annyijuk sincs, hogy a tavaszi vetőmagot beszerezzék. E miatt most a kormányhoz fordulnak, hogy a terméymagvakon kívül sörárpa-magvakat is kölcsönözzön, mert ennek a termelése ezen vidéken nagy haszonnal járna.

Százegy éves markotányosnő halála. Rábé torontál-megyei közégben, november hó 12-én meghalt Pápit Györgyné született Kiss Ilona százegy éves korában. Kiss Ilona a szabadságharcban mint markotányosnő vett részt s a mellett a dicsőséges esaták sebesültjeit is anyai szeretettel ápolta. Az agg matróna évek óta özvegyen éldegélt a legjobb egészségben s egészen a mult évig pápaszem nélkül olvasott. Két öreg gyermeke, 18 unokája, 52 dédunokája és 8 ükunokája gyászolja.

A budapesti rendőrség szennyese. Két évvel ezelőtt történt, hogy az államrendőrség főkapitánya Chudy Hugó rendőrtanácsosra olyan dolgokat tapogatózott ki, a melyek nem méltók az igazság öréhez. Felfüggesztették Chudyt s a vizsgálat során kitünt, hogy a tanácsos közönséges gonosztevő, a ki úgy az államrendőrség pénztárát, mint magánfeleket is meglopott és csalt, e mellett közokiratokat hamisított. A budapesti törvényszék öt napi tárgyalás után Chudyt 16 rendbeli közokirathamisítás büntette, 12 rendbeli hivatali sikkasztás büntetteért 6 évi fegyházra és 10 évi jogvesztésre ítélte.

Egy család szomorú vége. Bohács József trenesén megyei származású tót atyafi Uglyán lapátgyártásnál foglalkozott. Alig egy éve, hogy Nagy Máriával házasságra lépett. Október első felében a nőt szülési kínok érték, a férfit pedig katonaszemlére Técsőre beidéztek. Hogy gyorsan megjárja az utat jó előfogatot kerített és még jókor visszatért. Talabör vize az aznap kieresztett duzzasztók miatt áradásban volt, mikor oda érték, de a fuvaros neki mert menni a viznek. S a mint behajtott a sebes

viznek, a lovak valamivel kelleténél lejjebb ereszkedtek, s mikor már a partra kapaszkodtak, felborult a szekér. A kas rosszul lévén odakötve, azt a három férfival együtt a víz kiemelte és sodorni kezdte. A fuvaros megragadta a szekérlőcsét s partra menekült. Egy másik, Holubka Iván szintén kiugrott az uszó kasból, de Bohács segélyért kiáltozva engedte magát usztatni, míg örvényre került, a hol a kas elmerült a benne ülő Bohácscsal együtt. Csak 2 hét mulva fogták ki hulláját. A szerencsétlenül járt ember neje ezalatt szülésközben kiszenvedett s az újszülött esecsemő is sorsát követte.

Fénysugarak az égboltozaton. Verseczen ren kívül ritka természeti tüneménynek voltak személni a járó-kelők mult vasárnap este 8 óra tájban a föld fényes hideg száraz időben. Északi és déli irányban kilencz óriási fénysugár tört elő két, a láthatár alatt fekvő központból. A keleti oldalon a sötétlő várhegy és a krassó-szörényi hegyek felett a két oldalról összetalálkozó fénysugarak egy látszólagos óriási körivet alkottak. A nyugati oldalon ezen időben az iv nem volt látható. Tíz óra tájban a nyugati égbolton mutatkozott a szélső sugarak által alkotott fényiv. A ritka tüneményt, mely nagy ámulatra ragadta az embereket, valószínűleg máshol is észlelhettek az Alföldön.

Gyilkos medve. Szomorú baleset zavarta meg Ottó főherczeg vadászatát. A baleset mult szerdán délután történt a szulovai rengetegben, hova Ottó főherczeg aznap délután ment ki medvékre vadászni. A medve buvhelyek közelében egy ló hulláját helyezték el csalétkül, a mi felé nemsokára közeledett is egy rendkívül nagy medve. Ottó főherczeg a távolság miatt nem láthatta jól a maczkót s így Pappenheim gróf lőtt először a hatalmas állatra. A lövés talált, de nem halálosan s a megsebesített fenevad egyenesen Pappenheim gróf felé tartott. Utjában azonban szembe találkozott egy alsó-szeli erdővéddel, a kit úgy összemarczangolt, hogy a szerencsétlen áldozat feje egészen folismerhetlenné vált. A szerencsétlen ember segélykiáltásaira többen segélyére siettek, azonban a medve ezekkel is szembe szállott, úgy, hogy többen csak a fákra mászva menthették meg életüket, míg a felbőszült állat csakhamar eltűnt a rengetegben. A baleset természetesen végét vetette a vadászatnak, melyet Ottó főherczeg parancsára abbahagytak. Ottó főherczeg s a vadásztársaság tagjai azonnal gondoskodtak az áldozat családjáról, azonkívül díszes koszorukat tétettek az elhunyt ravatalára, kinek temetése a minap megtörtént.

A vészfék és vészjelző. A vasutakon gyakran megesett, hogy egyik-másik utas ok nélkül, kiváncsiságból vagy tréfából meghuzta a vészjelzőt vagy a vészfékezőt s a vasuti közegek nem tudtak az illető utasokkal szemben kellően eljárni, mert nem volt erre nézve szabatos utasításuk. A magyar államvasutak igazgatósága ezért most rendeletet

bocsátott ki, melyben utasította közgeit, hogy azokon az utasokon, a kik a vészféket vagy vészjelzőt ok nélkül használják, a kiszabott bírságot azonnal vegyék meg és az okozott kárt téríttessék meg velük. Azt az utast, a ki a bírságot nem akarja megfizetni vagy kellő biztosítékot nem nyújt, a legközelebbi állomásnál szállítsák le a vonatról és adják át a rendőri hatóságnak.

Száznyolcz éves asszony. Verseczen él egy Deixner Regina nevű asszony, ki 1789-ben született s így most 108 esztendő. A férjét már évekkal ezelőtt agyonlőtték. A nagy eseményekben gazdag századot végig élt öreg asszony még jó erőben van, kitűnően hall s pápaszem nélkül is 8 méternyire lát. Van egy leánya, ki 86 éves, veje 99 éves, fia pedig 76 éves. Van ezenkívül 76 unokája, 16 szépunokája, 12 dédunokája, 2 ükunokája.

Kegyetlen bosszu. Kegyetlen bosszút állot Neumann Gyula gyároson egyik eseléde. A midőn ugyanis a gyáros hazament, három éves kis fiát egészen leforrázva találta. A eseléd azt állította, hogy a kis fiu maga rántotta magára a forró kávé, de sulyos gyanúkok merültek föl a eseléd ellen, hogy szándékosan forrázta le a gyermeket, még pedig bosszúból. A szegény gyerek sebeibe meg is halt. A rendőrség a legszigorubb vizsgálatot indította meg.

Bontják az Ujépületet. Az Ujépület fölött megkondult a halálharang. A bontással megbízott vállalkozó, a ki 65.175 forintot fizet az Ujépületért, a tanács utasítása értelmében a minap megkezdte a szomorú épület lebontását. Az Ujépület falait, háztetőit ellepték a munkások, az udvarok tele vannak fuvaros kocsikkal és viszik, a mit el lehet vinni. A bontást a belső kisebb pavillonoknál kezdték meg s úgy terjesztik ki a nagyobb épületekre, a melyeket a katonaság az abc betűivel nevezett el. A kisebb pavillonok lebontásával még ebben az évben elkészülnek s a jövő évre maradnak a nagyobb épületek, de augusztusig ezeket is mind lebontják. Az az épület, a melyben Batthyány Lajos gróf ezellája volt, ebben az évben kerül a bontó csákány alá. A bontás egyébként nagy erővel folyik, mert az órtási épületet a jövő esztendő őszéig teljesen el kell a vállalkozónak tüntetni.

Meggyilkolt hittérítők. Az utóbbi napokban Kinában újra napirenden van a keresztények üldözése. Egy kis falucsókában Schatungban, a birodalom keleti részén mult héten két hittérítőt találtak meggyilkolva. A szerencsétlen papok az Isteni Ige Társulat misszionáriusai voltak. Az egyik hittérítő, Niesz Ferencz már 1885. óta a másik, Heule Richárd, nyolcz év óta tartozik a szent társulathoz.

Lángoló erdők. Huszt városát körülvevő óriási terjedelmű kincstári erdőségek már 30 óra hosszat égnek. A tűz központján egy 600 méter hosszúságú és 400 méter szélességű területen az összes élőfák is leégtek. A tüzet, daczára annak, hogy a huszti tűzoltókon kívül még 300 munkás is dolgozik, mindaddig nem sikerült lokalizálni. Valószínű, hogy az összes kincstári erdőségek a lángok martalékává lesznek.

GAZDASÁGI DOLGOK.

A baromfi téli gondozása.

Valamint a méhészetnél, úgy a baromfitartásnál is a siker egyik legfőbb feltétele mindig az, hogy miként teletessünk. Mert ha ez el van hibázva, akkor már minden további fáradozás és költség nagyrészt kárba vész s teljesen kielégítő eredményre soha sem fogunk jutni. Ha enyhe a tél, akkor semmiféle különösebb gondozásra nem szorulnak aprójószágaink, csak kapják meg a rendes eleséget, akkor rendben van minden. De bezzeg másként van a dolog, midőn tartós, erős hidegek járnak, a hó pedig hetekig vastagon borítja a földet! Ilyenkor a baromfinak könnyen elfagy tarajuk; lábujjuk, minek következtében a szerencsétlen állatok úgy elesenevészesednek, elgyengülnek, hogy sok elhull, de a melyek megmaradnak is, hónapokig sem bírják a bajt teljesen kiheverni, épen nem, vagy rosszul tojnak, soványak maradnak, a fiatalok testi fejlődése pedig megakad. De még ha nem fagynak is el a végtagok: elég, ha a tyuk hidegben telet ki, megfelelő tartásban pedig nem részesült, már akkor is csak késő tavaszon fogja megkezdeni a tojást s ha egynéhányat tojt, megint abbahagyja. Pedig épen ilyenkor legdrágább a tojás s ekkor hozná a tyuktartás a legtetemesebb hasznot.

Több hátrányát nem is említve a rossz teletetésnek, — pedig van még elég — már csak az eddigiekből is látható, hogy a rossz téli gondozás maga is képes a remélt hasznot semmivé tenni. A teletetésnél két szempontot nem szabad soha figyelmen kívül hagyni, ha sikert akarunk elérni. Az egyik az, hogy adjuk meg az aprójószágoknak, különösen a tyuknak a meleg ólat, a második pedig az, hogy a téli időszakot a táplálásnál is vegyük figyelembe.

Először is az óláról szólva, még ilyenkor őszszel, midőn ideje van, tegyünk meg minden szükséges intézkedést, hogy az rendbe jöjjön s a kívánalmaknak megfelelőhessen. E célból tisztítsuk ki az ólat, annak falát, ülkéit karbolos mészszel is meszeljük be, vagy legalább közönséges mészszel, de még korán reggel, hogy estig kiszáradhasson s ki szellőzhessen; az ól aljáról a földet legalább egy fél ásonyomnyira hordassuk ki s helyettesítsük frissel, aztán pedig polyvával vagy ilyesmivel terítsük be, egyrészt azért, hogy meleget tartson, a lehulló trágyát fölfogja, a tyuk pedig, majd ha hideg téli napokon be lesz zárva, természetü ösztönehez képest kaparászhaszon közte.

Az ól ajtaját hozzuk rendbe gondosan, mert az rendszerint vékony, repedezett deszkából szokott készülni s nem jól zár, úgy, hogy a hideg szél tetszése szerint járhat rajta be keresztül-kasul. Meg kell tehát az ilyen ajtót is bélelnünk gyékényszövetel vagy ócska zsákokkal, ponyvakkal, kettős ajtót alkalmazni azonban még jobb volna.

Enyhébb téli napokon szabadjára engedjük a baromfit, hanem a kemény hidegek alatt ki ne ereszzük nappalra sem. Odabent hadd maradjanak akkor s hogy legyen mivel foglalkozniok, gyakrabban ujítsuk föl a már említett polyvát, az eleség egy részét arra szórjuk rá, hogy hadd kapargáljanak. Éjszakára pedig az ajtót támogassuk be kívül-

ről jó vastagon kukoricaszár kévékkel vagy más ilyesmivel, a mit ugyan nappal is czélszerű megtenni. A mint az idő csak pár órára is megenyhül, használjuk föl azt és szellőztessük ki az ólat s ilyenkor takarítsuk ki és frissítsük föl.

Rendkívüli kemény hidegekre számítva és ha az ól falai különben is vékonyak, szokták azt is tenni, hogy a tyukól alját jó vastagon friss lótrágyával borítják be, a mire szalmát hintenek. Ez nem is rossz, különösen tágasabb és magasabb ólban, mert a trágya sok meleget fejt ki; hanem a szellőztetésre ez esetben kiválólag nagy gondunk legyen a trágya pedig időnkint, — mindig enyhébb időben — fölfrissítendő. A mi a téli takarmányozást illeti, itt azt nem kell felednünk, hogy az aprójószág, kivált a tyuk, midőn szabadon járhat-kelhet, nemesak tisztán szemmel táplálkozik, hanem állati eredetű anyagokkal is, nevezetesen bogarakkal, férgekkel és hogy ezenkívül sok mézre is van szüksége, a mit szintén úgy szokott kapargálásai közben összeszedgetni. Ugyde, mindezekről el van zárva télen, midőn hó fedi a földet, hideg van s ólában kénytelen vesztegelni, mesterségesen kell tehát ezeket pótolnunk.

Nem elég ennél fogva csakis szemet adni a baromfinak, hanem olykor-olykor egy-egy kevés olyan anyagot is, a mi a bogarakat, férgeket pótolja. Ezért jó nyáron a cserebogarat összeszedni s megszáritva zsákszámra eltenni s télen tyukese megének fölhasználni. De ha ez nincs, kerül néha vér, máj s egyéb hushulladék, melyet apróra vágva, adjunk belőle egy keveset a baromfinak. Hogy pedig mézszükségletüket is fődözthessék a baromfiak, mindig álljon az ólban mézstörmelék, vakolatdarabok s a fölhasznált tojások héját is, apróra törve, időnként dobjuk eléjük.

Nagy gondunknak kell még lenni a vizükre is, a mit naponta többször föl kell frissíteni s úgy helyezni el, hogy be ne szennyezthessék. Midőn nagy hidegek járnak, akkor ne hideg, hanem melegített vizet adjunk a baromfinak. Ha így bánunk el az aprójószággal, azonkívül olykor még egy kis zöldséget (káposztát, répát) is juttatunk nekik, akkor bizton remélhetjük, hogy egészségesen, jó állapotban fognak áttelelni, a tojást pedig igen korán megkezdik.

A borju takarmányozásáról.

Az a gondosság, a melylyel a legtöbb magyar gazda a lovát neveli, mintha a többi állat iránti szeretetét lohasztaná s előidézné azt, hogy a többi állattal nem borjuval, birgével mostohábban bánják. Mert tényleg úgy van a dolog, hogy első a ló, azt szereti a legtöbb gazda legjobban, s még a szavajárása is azt tartja, hogy kancza elli a csikót, de zab az anyja. Hát ugyan mit vétett a szegény borju, hogy vele oly keveset törődünk? Bizony pedig, ha a lónevelés a büszkeségünk, a marhaállomány javítása sem járna kevesebb anyagi haszonnal. Összes háziállatainak, különösen az első időszakban a legnagyobb gondozásra, a legerőteljesebb takarmányozásra van szükségük, mert hisz egy éves korukig többet nőnek, mint később összesen, tehát ilyenkor a megfelelő táplálkozásra is nagy szükségük van. Ha ez az első időszakban hiányzik, akkor értéktelen állataink lesznek. Nagy kárral jár a növendékállatoknál a takarmánnyal való takarékoskodás; különben is nagyon rosszul gazdálkodik az,

a ki a takarmányon, állatjai nyomorgatásával kíván jövedelemre szert tenni, mert ez igen meg szokta magát boszulni. Mert az állat testi melegének fenntartásához egy bizonyos takarmánymennyiséget meg kíván, és pedig annál többet, mentül soványabban tartjuk az állatot. Már most, ha a rendes életben tartásához szükséges takarmánymennyiségen kívül, több eleséget állatjainknak nem adunk, azok fejlődésükben akadályozva levén, természetes, hogy ilyen állatoknak mi hasznát sem vehetjük.

A marhatenyésztésnél a borjuk jó fejlődése tekintetében már a szoptatás tesz nagy különbséget. Kérdés tárgya sem lehet, vajjon szoptattassuk-e borjuinkat, vagy csak amugy tejjel itassuk. Mert a tőgy-meleg tej már magában is a teshőséghez bizonyos meleget visz, azonkívül sem lefölezött, sem emésztési zavarokat előidézhető tejet nem szopik az állat, úgy hogy kísérletek bizonyítják, hogy még 1¹/₂–2 éves korban is a szoptatott és tejjel itatott állat testsúlya között 50 kgrnál is több különbség mutatkozik. Nem szabad a borjut korán elválasztani. 6 hetes korig az úgy ki nem fejlődhetik, hogy az anyatejet nélkülözhesse. Legalább 3 hónapig kell a piros tarka növendékmarhát is szoptatni, mert a korán elválasztás mindig meg látzik az állaton s az fejlődésében mindig elmaradottabb lesz amannál, mely kellő ideig let szoptatva.

Az elválasztott borjut a legerőteljesebben tartjuk. A szalma, kukoricaszár ellensége a növendékállatnak. Nagy has, borzas, esunya test jár nyomában. Ellenben a jól táplált növendék állat elgömbölyödik, esontja az izmok szépen befedik, hasa nem potrohos, hengerded lesz.

A borjuknak természetes takarmányféléket, szénát és sarjut adogassunk, e mellett ne sajnáljunk némi abrak takarmányt sem tőlük, pl. kukoricza darát, mert ez nem csak az izmokat fejleszti, de a csontokat is, a mire a fejlődő állatnak szüksége van. Nagyon meghálálja a növendék állat a neki nyújtott még oly csekély abraktakarmányt.

De nemesak a jó takarmányozásra kell a borju nevelésénél — de egyéb állatoknál is — ügyelni. A tisztaság is egyik elsőrendű kívánalom. A tisztaság főleg almozás és gondos keféléssel érhető el a borjuknál. Nedves és szeles időjárás alatt okvetlen bővebben kell almozni, míg száraz, bár hidegebb időjárás mellett szükség szerint az alommal jobban takarékoskodhatunk. A huyos, rothadásnak átment meleg alom nagy mértékben szaporítja a tetveket, a mik a bő és különben helyes takarmányozás sikerét teljesen lerontani is képesek. Hanyag gazdákat különösen sokszor halljuk panaszkodni, hogy tarka borjuik eltetvesednek, de hát ennek maguk az okai. Különb az alomra és a tetvek elleni védekezésre már az első bekötésnél a gazdának nagy gondja legyen, hogy a borjuk tarkóját, nyakesigolyáját és farktővét megnyirja és ne tőrje, hogy a borjuk nedves, meleg alomban feküdjének. Naponként kefével kell a borjukat tisztogatni. Ha a tetvek elszaporodtak, úgy nyakuk, farkuk, gerinczük hol a tetvek leginkább tartózkodnak, egy kevés vízzel felhígított petróleumal (1¹/₁₀ rész petróleummal, 9⁹/₁₀-ed rész víz) bedörzsöltetnek, ha pedig persenések is mutatkoznak, úgy a petróleumoldat felszáradása után, faolaj is használható.

A tisztaság mellett, ügyelni kell, hogy a borjuk tulmeleg istállóban ne legyenek, mindig tiszta levegővel birjanak, száraz időben elegendő mozgás-

ról és minden nap egyazon órában való etetésről és itatásról kell gondoskodni.

Etetni, itatni napjában háromszor kell; nagyon helytelen eljárás az, hogy 12 óránként egyszer lássuk el állatjainkat, mert a gyomor is jobban emészt, ha gyakrabban s nem túl sok táplálékot vesz fel, mintha kiéhezve, pl. téli időben túl etetve. Éjjelenként 15 órát is kell várniok újabb etetésre.

Azok a gazdák, a kik megfelelő állattenyésztést üznek, bizonynyal legjobban boldogulnak. Ellenben mire sem megy az, a ki marhájától sajnálja a takarmányt, mert értéktelen állatokat, kizsarolt, rosszul termő földet lel, a mely előbb-utóbb végpusztulását kell, hogy okozza.

Fagyás elleni szer. Ha lábunkon fagydaganatok vannak, akár régi, akár újkeletűek, ezek egy gyógyhatók, ha lótrágyát meleg vízben áztatunk vagy pedig felforraltjuk és annak a főzetnek levében 2 óra hosszat áztatjuk. Ez a folyadék az u. n. fagyást kivonja és a daganat elmúlik.

A tyukok téli tojása. Angolországban, a hol a tojásokat télen igen keresik és drágán fizetik (épen úgy, mint minálunk) friss trágyát tesznek a baromfi-ólakba, a mit gyakran megújítanak. A trágyából fejlődő melegség a fölötté ülő tyukokra olyan hatással van, hogy sokkal korábban kezdenek tojni, mintha közönséges, hideg ólban volnának. Olyan gazdaságokban, a melyekben állattenyésztés is van, a tyukólaknak ilyen módon való melegen tartása a esekély fáradságon kívül alig kerül valamibe. Különben az olyan baromfiólban is korábban tojnak a tyukok, a melynek ajtója a déli napon oldalra nyílnak.

A száraz lomb. Igen értékes a lehullott lomb, mely a kertekben összegyűlik őszi. Gyöngye növények betakarására szolgál, vagy pedig üres helyen rakásra hányva, rothadás által kitűnő trágyaszerű használ; az üres melegágyakra elrakva megóvja azokat a tulságos erős fagytól. Ügyelni kell azonban, hogy a szél a kertben össze ne hordja a száraz lombot nagy rakásokba és az alatta lévő növényeket meg ne fojtsa. Azért őszi a száraz lombot úgy kell elosztani, hogy egyenlően feküdjön a földön s a fülösleges tömeget össze kell gereblyézni és a fontebb említett ezélokra használni. A szél ellen pedig száraz ágakkal kell a száraz lombot megterhelni, csakis őszi, mikor még száraz a lomb, addig fújja össze a szél, mikor már jól megázott és az őszi esők és ködök beálltak, akkor már a földhöz tapad.

MULATTATÓ.

A nyiri bieskások közt.

— Irta: *Buday Barna.* —

A darvasi remete. (Folytatás.)

A Szepessy fiuk 1000—1000 hold földet örökölték az apjuk halála után. A két urfi, a kiket az öreg ur életében rövid pórászon tartott, sietett kihasználni a változott helyzet előnyeit; ki-ki a saját módja szerint.

A fiatalabb Szepessy fiu — Laczi — legelső dolgának tartotta olyan lipizzai négyes fogatot összeállítani, a milyennel a vármegyében senki sem dicselkedhetett. Másodsorban azután feleségül vette a főispán leányát, a kinek ereiben hamisítatlan bárói vér esergedezett, de a nemes sarj hön dobogó szívéen kívül csak ágas-bogas családfáját hozta magával. (Már pedig nehéz az ilyen fának a gyökereit táplálni.)

Hát hiszen az az ezer holdas birtok a lipizzai négyest még csak elbirta volna, de a méltóságos kisasszony már nehéz volt neki. Holott László ur sem igyekezett könnyíteni a soron.

Mikor már érezte, hogy a darvasi birtok hitvány 5—6 ezer forint jövedelmével sehogy sem hozható egyensúlyba a nagy háztartás terhe, kártyára adta magát. Gavallér embernek még a Fortuna istenasszony is a zsebére vadászik. Kisebbség nagyobb érvágások után egy éjszaka huszezer forintot veszített el. Erre László ur számolni kezdett s ekként rájött, hogy abból az ezer holdas birtokból kétszáz holdnál többet semmiféle emberi hatalom meg nem menthet.

„Az uraskodás nem jól ütött ki, tehát próbáljuk meg s legyünk parasztok.”

És lett azután paraszt. Megfogadta még akkor, a kiocsudott, bűnbánós fejével, hogy egy esztendeig nem mosakszik. Megtartotta. Megfogadta, hogy semmiért pénzt ki nem ad, a mit a kezeivel is elő tud állítani. Helyt állott. És ezekhez az elvekhez alkalmazkodtak az ő gazdálkodási viszonyai is.

Igazi naturál gazdálkodás — őskori alapokra fektetve. Az benne a legnagyobb fortély: miként kell felváltva termelni három növényt úgy, hogy csak harmadévenként kerüljenek egyazon földbe. Vályogépületek kitoldozva-foldozva; ősi moesokból tarka állatok; agyondolgoztatott eseléség, kiknek mindegyike háromért dolgozik; maga az ur esztendő számra elvisel egy öltözet ruhát s ünnepnap legyen az, a mikor a kezei szappant látnak.

Hanem az megint igaz, hogy László ur ezzel a maga ősi rendszerével mesés jövedelmet tudott ki-

A nyomor.

vasalni a 200 hold földjéből, s a ki eseléd huzamosabb ideig nála szolgált, az minél kevesebb magasabb gazdasági tudományt sajátított el, de vagy négyökrös gazda lett belőle, vagy legalább is kívárta, míg két gebét vehet s aztán felesapott fuvarosnak.

A kora délutáni órákban érkezett meg az uri társaság az ósdi Szepessy kastélyhoz. Lányi Pista, ismervén a házi szokást, egyenesen a kastély hátsó részébe vezette a fiukat, a mi ugy volt hozzátólv a főépülethez s régebben valószínűleg eselédlakosztályul szolgált. A főbejáraton a fehér kesztyűs liberias inas valószínűleg azzal a kijelentéssel fogadta volna a látogatókat, hogy ő méltósága (a Laczi ur neje) déli pihenőt tart. A nagyságos ur természetesen azonban ugy látszik nem kívánta a délutáni nyugodalmat. Kongott az ürességtől ő nagyságának a lakosztálya, a mi mindössze három, puritán egyszerűséggel berendezett szobából állott.

Az inas, ha van esze, bizonyosan aluszik valamelyik boglya tövében, ha pedig nincs esze, akkor tehenet vakar, vagy éppen valamely eselédház bomlott nádtetőzetét javítgatja; mert itt bőven kijut mindenkinek az ilyenféle hivatalokból.

„Merre van a nagyságos ur, hé?” — kérdé a Joób fiu egy kitudhatatlan minőségű személytől, a ki nagy buzgalommal döngölte a sarat néhány görbe, faczuláp közé. (Ez bizonyosan házat épít most.)

„Alkalmasint az ólban van, ha ott sem lesz, akkor a szérüs kertben tessék utána nézni, ha meg ott sínes, ugy biztosan fogat huz.”

„Fogat huz?!“

„Az ám. Meggyültek a betegek.” — azzal döngölt tovább.

Az ifjak megpróbálták az utasítások nyomán eljárni. Az istállóban, a mennyiben a papiros-ablakokon keresztül hatolt világosság látni engedte, egy emberi lélek sem tartózkodott. (Mindemellett a barmok kifogástalan állapotban voltak.)

A mint innen kiléptek, feltűnt előttük egy pillanatra a Szepessy Laczi hamisítatlan alakja, lábain az ismert, sárga lovaglósász, fején egy kimondhatatlan színű, eredetileg fehér, gyűrött kalap (historiai nevezetességű kalap volt ez, ez volt a fején Laczi urnak, mikor a 20 ezer forintot elveszítette; Bokry András ötven pengőt ígért már egyszer érte, de a gazdája semmi áron sem volt hajlandó tőle megválni.)

A másik pillanatban azonban kalap és lovaglósász eltűntek a esür belsejében; mire a társaság odaért, László urnak ismét nyoma veszett. Bizonyosan a esür másik kijáratán távozott el. Nem is akadtak rá azután a majorság udvarán.

„Tehát gyerünk vissza.”

A lakházból eget verő ordítás hallatszott ki, ez bizonyította, hogy nem üres többé a fészek, sőt az avatottak ebből még azt is kitalálhatták, hogy

László ur most emberbaráti foglalkozásban fáradozik.

Amint a társaság belépett, csakugyan lélekemelő látvány tárult fel előtte. A fapadon kinyújtóztatva feküdt egy ember s kegyetlenül ordított; egy másik ember a kezeit fogta össze hátul, egy harmadik pedig a fejét szoritotta térdei közé, míg László ur csuklóig vájkált a szájüregében. S intézett a lefülelt emberhez ilyen forma szavakat.

„Ne ordíts hát, te barom. Ne félj, ugy kihuzom, hogy a hajad szála sem görbül meg, csak előbb meglógatom egy kicsit. Fáj? Annak örülj, hogy fáj, mert így bizonyos, hogy csakugyan a beteg fogad akadt horogra. Te, meg ne harapd a kezemet, mert biz Isten pofon ütlek. No most tátozjál egy nagyot, mert rántani fogok. Egy-kettő! Hopp! . . .

A fogfájós kínos óbégatásba tört ki, míg László ur műértőleg vizsgálta a kihuzott fogat.

„Hm, a gyökere benmaradt, de se baj. Eresszéték el s adjatok egy kis pálinkát a szájába. De le ne nyeld, mert méreggé válik benned.”

A beteg sietve igyekezett kifelé; örült, hogy megmenekült a fél fogával. László ur is utána fordult, akkor szembe került a vendégeivel; nagyot rikkantott.

„Az Árgyilusát! Kit látnak szemeim! . . . Te is Pista . . . te is Gyuri . . . nohát, az én istenem áldjon meg benneteket.”

Egymásután kapta nyalábra a vendégeket, egy öreg, álmos agár is előkerült valahonnan s hasonló örömmel csaholta körül a jövevényeket, mignem elragadtatásában a gazdája nyakába ugrott s nagyot nyalt annak az ábrázatán.

Nem is fogyott ki azután a házi gazda estig sem a hálálkodó szavakból; annál jobban fogyott a bora.

Este egy borotvált képű inas jelentette az urnaknak, hogy ő méltósága (a házisszonyt, a ki bárói vérből eredt, méltóságos asszonynak titulálták) igen le lesz kötelezve, ha a nagyságos urnak vacsorára szerencsétlenek.

„No ez különös kegy — dörmögte a házi gazda — de elmaradhatott volna.”

Az inasnak — ugy látszik — a László ur részére is volt még valami átadni valója, mert bizalmasan a sarokba szólítá s ott a két ur között heves értekezlet támadt.

„Hogy én tiszta ruhát vegyek fel! nekem ilyet izenni, hát ki itt az ur, hé!”

„Megaztán, hogy a körmeit is kegyeskednék levágni,” sugta bizalmasan az inas.

Erre már igazán felfortyant László ur.

„A körmeimet hé! a körmeimet? Hát ki itt az ur, hé!? Várjatok csak, mindjárt megmutatom én hé!”

„Hát hiszeu nem is azért, de legalább a vendégeikért tedd meg” — szóló engesztelőleg Joób Pista.

„A vendégségért? No az már más. Igazad van;

is akarja erőszakolni, hogy a fiu visszamenjen oda, a hol úgy síncsen maradása. Itt nem azon kellene gondolkozni, hogy miképen vegyen az ember kárpótlást a mes-teren, hanem hogy miképen javítsa meg a fiunak az erkölcesit. Azt tanácsoljuk tehát, hagyjon az egésznek békét s igyekezzék a gyerekekkel más, jobb helyen, a hol a felügyelet is jobb lesz boldogulni. Ha mégis az hinné, hogy önön jogtalanság történt, tegyen az ipartestület ellen fegyelmi följelentést, a mestert meg perelje be a visszatartott ingókért. A 22 havi szolgálatért követelt díjéért a keresetet 8 nap alatt kellett volna a bíróságnál az ipartestület végzésének kihirdetése után megindítani, azzal tehát már elkésett. — **Névmagyarosítás.** Többek kérdésére együttesen válaszoljuk a következőket a névmagyarosítás szabályairól. Az eljárás a következő: A névmagyarosításhoz egyszerű esetben csak születési bizonyítvány és illetékességi bizonyítvány kell. Ha egész család magyarosítja a nevét, közös családi értesítő is csatolható. A folyamodvány a kérelmező sajátkezü aláírásával, lakása és foglalkozása megjelölésével ellátva, indoklás nélkül városokban a tanácshoz, községekben a járási főszolgabíróhoz czimzendő azzal a kérelemmel, hogy pártolólágg terjeszsze föl a belügyminiszterhez. Az új vezetéknev tisztán irandó ki. Az illetőségi bizonyítványt a községnél lehet kérni azzal, hogy abban a község az illető egyén erkölcesiségét is bizonyítsa, mivel azzal az eljárás rövidebbé tehető. Közszolgálatban álló egyéneknek, ha ezen minőségét okmányokkal igazolja, illetőségi bizonyítvány nem kell. Ahol kiskoru apja vagy gyámja nélkül változtatja a nevét, legjobb, ha az apa vagy a gyám folyamodik az ő nevében. A gyám azonban előbb egy bélyegtelen kérvényben az árvaszékhez folyamodjon, hogy engedje meg a kiskorúnak a név megváltoztatását. Az erre hozott gyámhatósági végzést szintén a folyamodványhoz kell csatolni. A külföldön tartózkodók leghelyesebben saját hatóságuk útján folyamodnak, esetleg közvetlenül a belügyminiszterhez is folyamodhatnak. Csak a vezetéknevet lehet megváltoztatni. A régies írásmód (aa, oo, eo, ew, ch, th, ss ffy, y stb.) ki van zárva. A kérvényre ötven krajczáros bélyeg kell; netalan bélyegtelen vagy külföldi bélyeggel ellátott mellékleteire 15 kr. A belügyminiszter engedélye a Budapesti Közlöny című hivatalos lapban tétetik közzé s a végzés a kérelmezőnek hatósági uton kézbesítettik. Az új név a hivatalos közzétételtől kezdve használható. Budapesten egy „központi névmagyarosító egyesület” is működik, melynek székhelye: Buda, Krisztinaváros 137. sz. Ugyanez eligazgatással szolgál s egy kis fizetben is kiadta a lényeges tudnivalókat. — **Nagy Sándor** urnak. Hadmentességi adót addig fizet, míg hadkötelezettsége le nem jár, tehát a besorozástól számított 12 évig. E szerint a folyó évben ulójjára fizet. A másik kérdésre csak a legközelebbi számban válaszolhatunk, mert utána kell járni a dolognak. — **Szt. Péterfa.** A lakhelyváltozást tudomásul vettük; egy rejtvénye legközelebb jött. Szives buzgalmat köszönettel fogjuk venni. — ifj. **M. I. Barokony, Cs. Gy. Szolnoeska,** ifj. **Zs. I. Csákány,** sorsjegyeiket nem huzták ki. — **P. S. Vukovár, M. V. B.-Tamási, V. M. T.-Süly, C. I. Velenze, H. K. B.-Németi, B. I. Szécsény, D. D. Torda, G. W. Losonez, Sz. I. Miske, S. I. N.-Beeskerek.** Sorsjegyeiket nem huzták ki. — **Epstein Gyula** urnak. A hercegprimáshoz névre ezimezve ajánlottan postán küldje el a kérvényt. A kihallgatás végett jelentkezzen a primás titkári hivatalánál. A czimzés: Eminenciád. — **Bellák János** urnak. Bellák Pál és Bellák Sándor lakhelyét nem tudjuk, már nem előfizetőink.

Budapesti piaczi árák.

Budapest, november hó 20-án.

Gabona. (Árák métermázsánként értendők.) Buza 76—81 kg, tiszavidéki 12.30 frttól 13.10 frtig, pestvidéki 12.25 frttól 13.05 frtig, fehérmegyei 12.35 frttól 13.10 frtig, bácskai 00.00 frttól 00.00 frtig, bánssági 00.00 frttól 00.00 frtig.

Rózsa 70—72 kg. 8.45 frttól 8.60 frtig.

Árpa: takarmánynak 60—62 kg. 5.80 forinttól 6.15 frtig,

égetni való 62—64 kg. 6.30 frttól 7.00 frtig, sörfőzdei 64—66 kg 7.50 frttól 9.00 frtig.

Zab 39—41 kg. 6.40 frttól 6.70 frtig.

Tengeri 78—82 kg. 4.80 frttól 4.95 frtig.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
	19.60	19.40	19.20	18.90	18.70	18.50	10.00	15.70	14.70

Buzakorpa, finom 4.40-4.50, durva 4.00—4.20 frt zsákkal együtt.

Egyéb magvak: makk 18—26 frt; bab fehér nagyszemű 8—12 frt, apró 9—11 frt, tarka 9—12 frt, lenese 14—18 frt, borsó hájas 6.50—12 forint, köles 5.10—5.70 frt, kendermag 7.75—8.50 frt, repce 13.00—13.50 frt. lóhere 38—43 frt mm.-ként.

Marhavásár fizetnek páronként: elsőrendű jármos ököért 220—340 frtig; középminőségűért 230—230 frtig; gyenge minőségűért 180—220 frtig; hizott magyar és tarka ökör jobb minőségű mm.-ként élőszulyban 29—33¹/₂ frtig, hizott magyar és tarka ökör középminőségű 26—28 frtig. Fejős tehén, magyarfajta 70—155 forintig, tarka 140—170 frtig darabonként. Élő borjú 1 kgr. élőszulyért fizetnek minőség szerint 42—48 krt. Vágott borjú 1 kgr. hussúlyért fizetnek 60—70 kr.¹

Juhvásár: hizalt ürü páronként 16.00—20.00 frt, feljavított juh 12—15 frt, kiverő juh 7.00—11.00 frt, kecske 6—7 frt.

Sertésvásár. (Kőbánya.) 100 kgr.-kint élőszulyban 4°, és 45 kgr. levonás az életre. Elsőrendű 300—380 kgr. nehéz sertésért 54—54¹/₂ frt., vidéki sertés könnyű páronként 250 kilóig 55—55¹/₂ frt.

Baromfivásár. Lud, sovány, páronként 1.80—3.00 frtig, kacska 1.60—2.50 frtig, tyúk 1.00—1.10 frtig, csirke 60 kr.-tól 105 krig, káppan 1.20—1.60 frtig, pulyka 2.50—3.50 frtig.

Takarmányvásár. Réti szén 2.30—2.70 frt, mular 2.40—2.60 forint, zsupszalma 1.30—1.60 frt, alomszalma 1.10—1.20 frt.

Vegyesek. Tojás 100 drb. 2.80—3.40 frt. Szalonna 80—85 krajczár. Vaj Ia. 78—120 kr., Ha. 80—90 kr. Olvasztott vaj 70—100 kr. Méz sárga csurgatott 40—70 kr. Burgonya sárga 2.00—3.20, rózsá 2.00—2.40, közönséges 75—85 kr., paprika 35—52 frtig, hüvelyes paprika 18—52 frtig métermázsánként.

Nyilatkozat.

Alulírottak örömmel kijelentjük, hogy az „Országos Magyar Kölcsonös Biztosító Szövetkezet”-nél biztosítottunk tűz illetőleg jég ellen. Csekély díjat fizettünk a biztosításért és kárunkat a nemes szövetkezet Dr. Halász Sándor borsódmegyei főügynök úr által a legméltányosabban és lehető rövid idő alatt kijezette, miért is a nevezett szövetkezetnek őszinte, hálás köszönetünket nyilvánítjuk. Bárkinék azon állítását tehát, hogy ezen nagy és nemes szövetkezet bukó félben van, vagy hogy a károkat nem fizeti, alávaló gaz rágalomnak nyilvánítjuk. Együttal felkérünk minden biztosító felet arra, hogy a részvénytársulati rendszerrel rögtön és bátran szakítva, csakis az „Országos Magyar Kölcsonös Biztosító Szövetkezet”-nél biztosítson, minthogy mindnyájunk érdeke ugy kívánja és manapság már a részvénytársaságoknál biztosítani nem is érdemes és csakis az eselekszi, a ki a szövetkezeti biztosítás felséges eszméjét átérzeni és átérteni nem tudja vagy nem akarja.

Miskolcz, 1897. november 8-án.

Busák János,

miskolczi telkes gazda.

Sándor János,

miskolczi háztulajdonos.

Farkas Gerő,

paraszt bikki-bérlő.

Vigyó János,

gorómbölyi telkes gazda.

Tutkovics Miklós, Szolnoki Menyhért,

gorómbölyi g. k. kántortanító.

Doma István,

miskolczi gazdálkodó.

Tigermann Mihály,

kereskedő Szirma-Bessenyőn.

ifj. Fazekas István,

szirma-bessenyői telkes gazda.

ifj. Bartha József,

mező-esáthi telkes gazda.

új-butai háztulajdonos.

ORSZÁGOS MAGYAR
KÖLCSÖNÖS BIZTOSÍTÓ-SZÖVETKEZET

BUDAPESTEN, VIII. ker., József-körut 8.

Atakult 1894. évben.

Elnök: Teleki Géza gróf. Alelnök: Csávossy Béla. Igazgatósági tagok: Andrássy Géza gróf, Bujánovics Sándor, Dessewffy Aristid, Püspöky Emil, Rubinek Gyula, Szentkirályi Kálmán, Szilassy Zoltán, Szönyi Zsigmond, Teleki Sándor gróf. — Vezérigazgató: Szönyi Zsigmond.

Az Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet a gazdaközönség általános elismerése szerint hiven megfelel hivatásának: folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaközönség évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes megelégedését vivta ki magának, az

épület és átalány (pauschal) biztosításnál

rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kinstári bélyeggel; minden más illeték kizárásával.

A takarmányt és szalmás eleséget

tűzkár ellen a szövetkezet

tetemesen olcsóbban

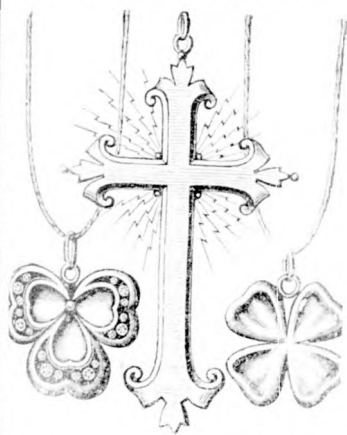
biztosítja, mint a hazánkban működő bármely más biztosító intézet.

Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a tiszta díjból 5% díjengedményben részesülnek.

Kis gazdák, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlattal terményeiket biztosítják 10% engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az **igazgatóság Budapestén**, (József-körut 8. sz.) és a **vidéken létesített ügynökségek**.

DRÁGA KINGS AZ EGÉSZSÉG,

ezt fen kell tartanunk. Nagybecsű, gyógyhatású talizmán a beteges emberiségnek.

Férfiak, nők, fiúk, leányok, csecsemők, fiatalok és öregek, szóval valamennyien, a kik ideggyengék, vérszegények, migrén, fejfájás, almatlanság, szaggatás, göres, influenza, hypochondria, bogyódság, sápkór, aranyer, bőrbetegség, a fagok bukádsága, gyengeség vagy azok következménye bajában szenvednek, mindezeknek nem eléggé ajánlható a világhírű esodahatású, valódi arany

és ezüstből készült **villanydelejes egészségi**

kereszt- vagy lóheralakú emlény

állandó viselése, melyet egészséges egyének is, éjjel-nappal viselnek testükön, minden baj elhárítása óvszerül. Mitan ezen ereklyék valódi 14 karátos arany és valódi 13 latos ezüstből készítvék, nemcsak megbecsülhetlen drága talizmant, de egyszerűsége értékes ékszer képez, mely 20 év felettel is meg teljes értékével bír. — Minden darab dísz selyemzsinóron utasítással szolgáltatik, ára:

valódi ezüstből a frt **1.50** — valódi aranyból a frt **5.—**

bársony is bérmentve és ajánlván egész a házhoz küldetik. **MILLIÓK** viselnek egy ily ereklyét, mely mindenki birtokában nagybecsű talizmán; ez az ereklye kedvelőire előnyös behatással van, mely által jövedelmét hamar felismarthatja; az egész testben egy bizonyos megnyugvás, kellemes kény és épség uralkodóvá leszen. Megrendeléseket az összeg beküldése vagy utánvétél mellett eszközöl.

FEKETE JULIUS, Bécs, V., Rüdiger-utca 1. F. U.

Megjelent

„Köztelek Zsebnaptár“

és

„Köztelek Évkönyv“

1898-ik évre.

Szerkesztik és kiadják:

RUBINEK GYULA és SZILASSY ZOLTÁN

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkárai.

Az Évkönyv bővített tartalommal, a tavalyinál nagyobb terjedelemben, körülbelül **32,000 gazda és gazdatiszt pontos czimével** jelent meg.

A két könyv előfizetési ára a „Független Ujság“ előfizetői részére **2 frt 20 kr.** postadíjjal együtt.

A két könyv csak együttesen rendelhető meg külön-külön nem kapható.

Bolti ára 2 forint 50 kr.

Megrendelhető a „Független Ujság“ kiadóhivatalában,

Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

Ganz és Társa

vasöntő- és gépgyár részvény-társulat,

BUDAPESTEN,

ajánlanak:

Gépészeti s építési munkákat, vas-, aczel- és fémöntvényeket, teljes malomberendezéseket, transmissiókat, zúzóműveket, vízikerekeket jó eredménnyel pótló turbínákat, különösen pedig:

Hengerszékeket kéregöntetű hengerekkel mű- és parasztra-örléshez; kisebb nagyságú darálószékeket, melyek petroleumos vagy elektromos motorral kombinálva daráláshoz gazdasági czélokra kitűnően beváltak.

Petroleum-motorokat közönséges lámpa-petroleummal s adómentes benzinnel való hajtásra; ezen motorok előnyösen helyettesítik a kisebb gőzgépeket és járgányokat, kocsiakra szerelve mint petroleum-lokomobil cséplőgépek hajtására kiválóan alkalmasak. Üzemök biztos és nem tűzveszélyes, mert lámpa és szivattyu nélkül dolgoznak.

Elektromos áramot fejlesztő gépeket, melyek gőz- vagy petroleum-motorral, esetleg turbínával hajtva, ugy **világításra**, mint az egymástól távolabb álló épületekben elhelyezett tejjgazdasági, takarmány-aprózó, rostáló, cséplő, őrlo stb. gazdasági gépek hajtására is alkalmasak.

Emlékmű a magyar nép felszabadulásának ötvenéves jubileumára.

A Magyar Nép felszabadulásának jubileuma előtt állunk. Ezen alkalom semmivel sem ünnepelhető méltóbban, mint e művel, mely a néposztály küzdelmes történetével és jelen életviszonyaival ismerteti meg az olvasót.

»A Magyar Nép Multja és Jelene« cz. művet számos szövegkép és fényes műmelléklet díszíti.

Egy füzet ára 30 kr.

Megjelenik 40 füzetben.

Az első füzetet kívánatra ingyen megküldi az „Athenaeum“ könyvkiadóhivatala, Budapest, Ferencziek-tere 3.

==== Kapható minden könyvkereskedésben. ====

A NAGY KRACHI!

New-York és London nem kímélték meg az európai száraz-gyár indíttatva érezte magát, hogy az egész készletet csak a munka-erő egy kts kárpótlása ellenében adja. En meg hatalmazva vagyok ezen megbízást teljesíteni. En tehát bárkinek megküldöm a következő tárgyakat pusztán a kárpótlásért. **6 frt 60 kr.**; és pedig:

- 6 darab finom asztali kést, valódi angol pengével,
- 6 " amerikai szab, ezüst vellát egy darabból,
- 6 " " " " evőkanalat,
- 12 " " " " kávéskanalat,
- 1 " " " " levesmerőt,
- 1 " " " " tejmerőt,
- 2 " " " " tojás-sérleget,
- 6 " angol Viktoria-tálcát,
- 2 " igen hatásos gyertyatartó,
- 1 " teaszűrőt,
- 1 " finom enkorperző

44 drb összesen **6 frt 60 kr.**

Mind e fenti 44 tárgy elbb 40 forintba került s most csak **6 frt 60 kr.** minimális áron kapható. — Az amerikai szabad, ezüst egy kívül-belül többször, mely ezüst színűt 25 esztendőig is megtartja, a miért szavatoltatik. Legjobb bizonyíték, hogy ezen hirdetés **nem csalás.**

Kötelezem magam itt, a nyilvánosság előtt, bárkinek, kinek az áru nem tetszik, a pénzt visszadni és senki sem mulassa el azt a kedvező alkalmat, hogy ezen díszes garnitúrát megszerezze, mely gyönyörű

karácsonyi és ujévi ajándéku,
továbbá minden jobb háztartásba kiválóan alkalmas.

Egyes egyedül kapható

HIRSCHBERG A.-NÁL az egy. amerikai szab. ezüst-gyárak főigénykésege
Wien, II., Rembrandtstrasse 19-17. Telefon 7114.

Szétküldés a vid. kire. utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében.

Ehhez **TISZTÍTÓPOR 10 fr.**

Valódi csak az oldalt látható védjeggyel (vagyis az 1. m.)

Kivonat az elismerő levelekből:

A küldeményt megkaptam s nagyon meg vagyok vele elégedve, kérek meg egy küldemény remek garnitúrát 6 frt 60 kr. Kolozsvár, *Báró Bánffy*.

A remek garnitúrával teljesen meg vagyok elégedve. Laibach, *Bartsch Otto*, Kapitány a 37. gyalogezrednél.

A küldeményt megkaptam és azzal teljesen meg vagyok elégedve, kérek meg egy ugyanilyen küldeményt. Bozovics, *Keresztes Sándor*, főszolgabíró.

Törleszt. kölcsön földbirtokokra.

Kölcsön a valódi becserthék háromnegyed részéig: 20-60 év körti időre kezespenzben. Birtokos felmondhat, pénzügyintézet nem mondhat fel. Csekély kamattal tőke is törlesztetik. Lebonnyítás leg-**rövidebb idő alatt.**

— Convertálás belyeg- és illetékmentes. —
— Semmi előleges költség.

Minden felvilágosítás útjában. Beküldendő csakis: telekkönyvi kivonat és katasteri birtokiv másolat. 40494

Ingatlan és Jelzálog Forgalmi-Intézet.
Budapest, Váci-körút 39.

Intézetünk az egyedüli, mely az ország minden megyéjéből, halmozott és a legtekintélyesebb földtulakosok által előnközöszerintleg ajánlva van.

Kurcz Lipót és Társa

photocinkografiai műintézete
BUDAPEST, VIII., Szentkirály-utca 13.

Készít:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

Clichéket

Chemigrafia, chromotypia, photo-, (auto)-typia, fametszet stb. útján.

Térképek, tervezetek, alaprajzok

photolithografailag legszebben és legolcsóbban sokszorosítottak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

TAKARMÁNYKAMRA- BERENDEZÉSEK

nevezetesen: *szeccskaragók*, szabadalmazott védőkészülékkel, *réparágók* szelet- és koczkavágásra, *réparázók*, *kukoriczamorzsolók* darálómalmok kézi, járgány- és gőzhajtásra, *amerikai Duplex-darálók* gőzhajtásra, csöves- és szemes-kukoricza és mindennemű gabonafajok egész finom darálására, *egy- és kétjáratu malmok* vasállványon, *olajpogácsatorók*, *járgányok*, *transmissiók*,

burgonyafőző- és takarmányfűlesztő készülékek,
továbbá *trágyalé-szivattyúk* és *fecskendők*, *trágyaléosztók*, *széna- és szalmasajtók*, nemkülönb az összes *talajműveléscsözközök*, *vető-, kaszáló- és aratógépek*, *gabonatisztító- és osztályozó gépek*,

rébamagtisztítók

nagy választékban jutányos áron kaphatók

UMRATH ÉS TÁRSA

mezőgazdasági gépgyárosoknál
BUDAPESTEN, V. ker., Váci-körút 60. szám.
Árjegyzék és költségvetés kívánatra ingyen és bérmentve.

GRAEPEL HUGÓ

gép- és rostalemez-gyár, malomépítészet
Budapest, V. ker., Külső Váci-út 46. szám.
Marshall Sons & Co. Lmtd
angolországi gépgyár vezérigénykője ajánl utólrhetlen szerkezetű és minőségű Marschal-féle

gőzmozgonyokat és gőzeséplőgépeket,

szabadalmazott

kombinált gabona- és lóhere cséplőgépeket két cséplődobbal,

szabadalmazott gabonacséplőgépeket kombinálva kukoriczamorzsolóval, — Gibás-féle szabadalmazott kazalozó készüléket (golyát), Harrison-féle „Albion” őrlőgépeket.

Malomépítészeti osztályom elvállal gazdasági malmok, magas- félmagas- és vāmörló-malmok teljes berendezését és takarmánykamrák felállítását.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

SACK RUDOLF egyedüli képviselője Magyarországon**Propper Samu**

Budapest, Váci-körút 52. sz.

Előre boesátva, hogy *Sack Rudolf világhírű gyártmányai eredeti minőségben csak nálam kaphatók:*Ajánlom közkedveltségű **egytemes és többvasu ekéimen** kívül sík és dombos talajra egyaránt kitűnően alkalmas **sorba- és szórvavető gépeimet**szecskavágó-répavágó-gépeimet.Kézi, járgány- és gőzhajtásra **járgányaimat,**
a jelenkor legjobb szerkezetű **takarmánypároló**készülékeimet s minden egyéb gazdasági gépeket és eszközöket.
Minderről kimerítő árjegyzék és készséges felvilágosítások.**Felhívjuk****a t. cz. gazdaközönség**
figyelmét**a budapesti**
gyapju-aukcziókra

melyek minden év folyamán két sorozatban július és szeptember hónapokban fognak megtartatni.

Bejelentéseket elfogad és felvilágosításokkal szolgál:

HELLER M. s Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, V. Alkotmány-utca 31. Váci-körút sarok.

Vesziünk a legelőnyösebb árak mellett mindennemű

jól sikerült vetőmagvakat Ajánlunk a legolcsóbb árak mellett **szavatolt megbízható** műtrágyákat, u. m.:**Thomasz-salakot, chilisalétromot, szuperfoszfátot stb.****Gabonaközvetítés. — Erőtakarmánybeszerzés.****Szőlőtrágya**
Kompozicziót

és szőlők alá való mindennemű

műtrágyákat

elismert kitűnő minőségben ajánl

a „**HUNGÁRIA**”műtrágya-, kénsv- és vegyl-ipar részvény-társaság

Budapest, Váci-körút 21. szám.

Részletes utasításokat kívánatra ingyen és bérmentve küld az igazgatóság.